

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Bf.II.1/2022. számú ügyben Szegeden, 2022. március 24. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta és 2022. április 7. napján nyilvánosan kihirdette a 31. sorszámú

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 ÉS TÁRSAI ellen indított büntetőügyben a *Gyulai Törvényszék* 2021. szeptember 16. napján kihirdetett 19.B.280/2019/198. számú ítéletét

megváltoztatja:

Terhelt1 I. rendű vádlottal szemben elrendelt vagyonekobzás összegét 308.649.139.- (háromszáznyolcmillió-hatszáznegyvenkilencezer-egyszázharminckilenc) forinttra felemeli.

Terhelt2 II. rendű vádlott terhére megállapított bűnszegdként elkövetett költségvetési csalás büntettét [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] 2 rendbelinek minősíti.

Terhelt3 III. rendű vádlott terhére megállapított költségvetési csalás büntettét [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] közvetett tettesként elkövetettnek minősíti.

Terhelt3 III. rendű vádlottal szemben a vagyonekobzást mellőzi.

Terhelt5 V. rendű vádlott közbizalom elleni bűncselekményeit 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §) minősíti.

Terhelt5 V. rendű vádlott vonatkozásában a bűnszervezetben történő elkövetésre való utalást mellőzi, a vele szemben kiszabott szabadságvesztést 2 (kettő) évre enyhíti. Az V. rendű vádlott közügyektől eltiltását mellőzi, és a vele szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtását 5

(öt) év próbaidőre felfüggeszti. A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén az V. rendű vádlott abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Terhelt6 VI. rendű vádlott terhére megállapított költségvetési csalás büntettét [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] *közvetett tettesként elkövetettnek minősíti.*

Terhelt6 VI. rendű vádlottal szemben *a vagyonelkobzást mellőzi.*

Egyebekben az elsőfokú ítéletet *helybenhagyja.*

Megállapítja, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott tényleges tartózkodási helye a BV. Intézet

A Terhelt1 I. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe *beszámítja* az I. rendű vádlott által a *2021. szeptember 16. napjától 2022. április 7. napjáig* előzetes fogva tartásban töltött időt.

A Terhelt2 II. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe *beszámítja* a II. rendű vádlott által *2021. szeptember 16. napjától 2021. november 11. napjáig* bűnügyi felügyeletben töltött időt akként, hogy *1 (egy) nap* szabadságvesztésnek *4 (négy) nap* bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlottat költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 2. fordulat], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (3) bekezdés b) pont 2. fordulat], 3 rb. folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §), bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §), folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének büntette [Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont] és számvitel rendje megsértésének büntette [Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont] miatt mint bűnszervezetben elkövetőt halmazati büntetésül 8 év szabadságvesztésre, a gazdasági társaság vezető tisztségviselője

foglalkozástól végleges hatályú eltiltásra és mellékbüntetésül 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani azzal, hogy Terhelt1 I. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A kiszabott szabadságvesztésbe beszámította az I. r. vádlott által 2017. május 22. napjától 2018. május 23. napjáig előzetes fogva tartásban töltött időt, és az I. r. vádlottal szemben 284.008.056.-Ft erejéig vagyonekmozgást rendelt el.

[2] Terhelt2 II. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 2. fordulat], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat], 3 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) és 2 rb. bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt mint bűnszervezetben elkövetőt halmazati büntetésül 6 év szabadságvesztésre, 10 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra és mellékbüntetésül 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani és megállapította, hogy a II. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a II. r. vádlott által 2017. május 22. napjától 2018. május 23. napjáig előzetes fogva tartásban töltött időt.

[3] Terhelt3 III. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 2. fordulat], költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat], 2 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §), folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) és folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének büntette [Btk. 403. § (1) bekezdés a) és b) pont] miatt mint bűnszervezetben elkövetőt halmazati büntetésül 5 év szabadságvesztésre, 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra és mellékbüntetésül 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani és megállapította, hogy Terhelt3 III. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a III. r. vádlott által 2017. május 22. napjától 2018. május 23. napjáig előzetes fogva tartásban töltött időt, és a III. r. vádlottal szemben 29.696.269.-Ft erejéig vagyonekmozgást rendelt el.

[4] Terhelt4 IV. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 2. fordulat], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (3) bekezdés b) pont 2. fordulat], 3 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) és bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt mint bűnszervezetben elkövetőt halmazati büntetésül 4 év 6 hónap szabadságvesztésre, a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól végleges hatályú eltiltásra, és mellékbüntetésül 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani és megállapította, hogy IV. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a IV. r. vádlott által 2017. május 22. napjától 2017. szeptember 21. napjáig előzetes fogva tartásban töltött időt, és a IV. r. vádlottal szemben 2.850.000.-Ft erejéig vagyonekmozgást rendelt el.

[5] Terhelt5 V. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat], 2 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §), bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §), bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének büntette [Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont] és bűnsegédként elkövetett számvitel rendje megsértésének büntette [Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont] miatt halmazati büntetésül mint bűnszervezetben elkövetőt 3 év szabadságvesztésre, 5 év könyvelői foglalkozástól eltiltásra, és mellékbüntetésül 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani és megállapította, hogy Terhelt5 V. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható.

[6] Terhelt6 VI. r. vádlottat költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat], folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §), és folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének büntette [Btk. 403. § (1) bekezdés a) és b) pont] miatt halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre, 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani, annak végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a VI. r. vádlott a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén legkorábban a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, és a VI. r. vádlottal szemben 48.385.349.-Ft erejéig vagyoneklobzást rendelt el.

[7] Rendelkezett továbbá az eljárás során lefoglalt bűnjelek lefoglalásának megszüntetéséről és azok iratoknál történő kezeléséről. Az elsőfokú eljárás során felmerült 1.762.857.-Ft bűnügyi költségből Terhelt2 II. r. vádlottat önállóan 108.311.-Ft, Terhelt4 IV. r. vádlottat önállóan 7.200.-Ft, Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottakat egyetemlegesen 55.586.-Ft, Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottakat egyetemlegesen 217.000.-Ft, Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r. és Terhelt5 V. r. vádlottakat egyetemlegesen 410.412.-Ft, Terhelt1 I. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottat egyetemlegesen 102.563.-Ft és valamennyi vádlottat egyetemlegesen 722.637.-Ft megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy a fennmaradó 139.148.-Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

[8] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezést jelentett be:

- az ügyészség Terhelt6 IV. r. vádlott terhére súlyosítás érdekében, a kiszabott szabadságvesztés súlyosítása, a végrehajtás felfüggesztésének mellőzése és pénzbüntetés kiszabása iránt,

- Terhelt1 I. r. vádlott a teljes ítélet ellen felmentésért, védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés és a vagyoneklobzás mellőzése érdekében fellebbezett,

- Terhelt2 II. r. vádlott elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében, védője eltérő tényállás megállapítása iránt elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést,

- Terhelt3 III. r. vádlott felmentésért, védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan eltérő tényállás és jogi minősítés, illetőleg enyhítés érdekében fellebbezett,

- Terhelt4 IV. r. vádlott felmentésért és enyhítés érdekében, védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében rövidebb tartamú szabadságvesztés kiszabása iránt fellebbezett,

- Terhelt5 V. r. vádlott elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében, védője eltérő tényállás megállapítása, elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés iránt jelentett be fellebbezést,

- Terhelt6 VI. r. vádlott a tényállás téves megállapítása miatt felmentés érdekében, illetőleg a vagyoneklobzás mellőzése érdekében jelentett be fellebbezést, védője megalapozatlanság miatt felmentésért jelentett be fellebbezést arra hivatkozással, hogy a tényállás hiányos, felderítetlen és téves megállapításokat tartalmaz, a magánokirat-hamisítás tekintetében a tettesi elkövetés megállapítása az anyagi jogszabályt sérti, mint ahogyan a számvitel rendje megsértése vonatkozásában is a vagyoneklobzás megállapítása téves, tekintettel arra, hogy a vád és az ítélet szerinti áfa összegével a VI. r. vádlott nem gazdagodott, a bünygyi költség viselése tekintetében pedig arra hivatkozással, hogy a 722.000.-Ft egyetemlegesen megfizetendő bünygyi költség nem a VI. r. terhelt vonatkozásában merült fel.

[9] A fellebbviteli főügyészség az ügyészség által bejelentett fellebbezést fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletének tényállásából a jogi indokolásba utalja az áfa bevallásának határidejére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, valamint a számvitel rendje megsértése vonatkozásában a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény releváns rendelkezéseit. Észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság a vádlottak cselekményeit nagyrészt a törvénynek megfelelően minősítette, azonban az ítélet rendelkező részének Terhelt2 II. r. és Terhelt5 V. r. vádlottra vonatkozó része helyesbítésre szorul, figyelemmel arra, hogy nyilvánvaló elírás folytán Terhelt2 II. r. vádlott esetében tévesen tüntette fel 2 rendbeli bünysegédként elkövetett költségvetési csalás büntettét [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] 1 rendbeliként, valamint Terhelt5 V. r. vádlott tekintetében tévesen került feltüntetésre további 1 rendbeli bünysegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §). A hivatkozott vádlottak tekintetében álláspontja szerint az elsőfokú ítélet tényállásából és indokolásából ugyanakkor a helyes minősítés megállapítható, mint ahogyan az is, hogy a bünyselekmények megnevezésének téves rendelkező részi megjelölésére az elsőfokú bíróság részéről nyilvánvalóan elírás folytán került sor. Erre figyelemmel indítványozta, hogy azt az ítéltábla a Be. 453. § (1) és (6) bekezdésében foglaltak szerint az elsőfokú ítélet elleni fellebbezéseket érdemben elbíráló határozatában javítsa ki.

[10] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint a törvényszék ítéletének II/1. és III/1. tényállási pontja szerint Terhelt6 VI. r. vádlott mint az cég vezető tisztségviselője és Terhelt3 III. r. vádlott mint a cég tényleges képviselője a valótlan tartalmú adóbevallásokat az általuk megbízott – a bevallások valótlanágáról tudomással nem bíró – könyvelő útján nyújtották be a cég székhelye szerint illetékes adóhatósághoz. Erre figyelemmel Terhelt6 VI. r. vádlott a tényállás II/1. pontjában meghatározott, illetve Terhelt3 III. r. vádlott a III/1.

tényállás szerinti költségvetést károsító cselekményét mint a Btk. 13. § (2) bekezdése szerinti közvetett tettes követte el.

[11] Hivatkozott továbbá a fellebbviteli főügyészség arra is, hogy a törvényszék által megállapított tényállás szerint Terhelt5 V. r. vádlott 2016. év közepétől könyvelt Terhelt1 cégei közül a cég és az cég részére. Ezzel összefüggésben tartalmazza az elsőfokú ítélet I/2. és I/3. tényállási pontja, hogy Terhelt1 I. r. vádlott a cég képviselőjeként 2016. III. negyedétől kezdődően, míg az cég képviselőjeként 2017. február és március hónapban Terhelt5 V. r. vádlott útján nyújtotta be a valótlan tartalmú adóbevallásokat oly módon, hogy az V. r. vádlott tudomással bírt az adóbevallások valótlan tartalmáról. Ezért a költségvetést károsító cselekményt tettesként Terhelt5 V. r. vádlott valósította meg, míg Terhelt1 I. r. vádlott mint a két hivatkozott gazdasági társaság ügyvezetője, a cselekményt felbujtóként követte el. Mindezekre figyelemmel álláspontja szerint az elsőfokú ítélet jogi indokolásának kiegészítése is szükséges a Btk. 13. § (2) bekezdésével, valamint a Btk. 14. § (1) bekezdésével.

[12] Kifogásolta továbbá a fellebbviteli főügyészség, hogy a törvényszék ítéletének jogi indokolásában nem hívta fel az Art. releváns szabályait, és az 1/1999. BJE határozat figyelmen kívül hagyásával nem vizsgálta, hogy a keretdispozíciót kitöltő jogszabályokban a bűncselekmény elkövetése óta történt változásra figyelemmel a büntetőjogi védelem fennáll-e. Ezzel összefüggésben indítványozta a jogi indokolás kiegészítését az adózás rendjéről szóló 2017. évi XL. törvény 49 § (1)-(8) bekezdéseivel, 58. § (1) és 59. § (1) bekezdésével, valamint a 2. számú melléklet B/1. pontjával.

[13] A bűnösségi körülményekkel kapcsolatban indítványozta, hogy a másodfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlott tekintetében a tényállás I/2. és I/3. pontjához kapcsolódóan súlyosító körülményként értékelje a felbujtói magatartást. Álláspontja szerint Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r. és Terhelt5 V. r. vádlottakkal szemben az elsőfokú bíróság mértéktartó büntetést szabott ki, míg tévedett a törvényszék, amikor Terhelt6 VI. r. vádlott javára indokolatlanul jelentős mértékben tért el a vonatkozásában irányadó középértéktől, amely 7 év. Álláspontja szerint Terhelt6 VI. r. vádlott esetében indokolt a végrehajtandó szabadságvesztés büntetés és a közügyektől eltiltás kiszabása.

[14] Észrevételezte továbbá a fellebbviteli főügyészség, hogy az elsőfokú bíróság bár Terhelt6 VI. r. vádlott esetében foglalkozott az előzetes mentesítés kérdésével, azonban nem adta érdemi indokát annak, hogy miért nem találta a VI. r. vádlottat érdemesnek az előzetes mentesítésre.

[15] Összességében azt indítványozta, hogy az ítéltábla a Be. 453. § (1) és (6) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet rendelkező részét javítsa ki akként, hogy Terhelt2 II. r. vádlott költségvetést károsító cselekménye 2 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat, míg Terhelt5 V. r. vádlott tekintetében a további bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) feltüntetését mellőzze. A törvényszék ítéletét változtassa meg akként, hogy Terhelt1 költségvetést károsító cselekményét felbujtóként elkövetett költségvetési csalás büntetnének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] is minősítse, Terhelt3 III. r. és Terhelt6 VI. r. vádlott költségvetést károsító cselekményét 1-1 rb. közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás

büntették [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] és Terhelt5 V. r. vádlott költségvetést károsító cselekményét költségvetési csalás büntették [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] minősítse. Terhelt6 VI. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést súlyosítsa, a végrehajtás felfüggesztését mellőzze és a VI. r. vádlottat közügyektől eltiltásra is ítélje, míg az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit hagyja helyben.

[16] Terhelt1 I. r. vádlott vezető védője fellebbezésének indokolásában a bejelentett fellebbezését módosítva elsődlegesen a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését indítványozta megalapozatlanság okából. Ezen indítványát azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szinte egy az egyben megegyezik a vádirattal, annak tagolásai, kiemelései megegyeznek, még a helyesírási hibák is átvételre kerültek. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a törvényszék által megállapított tényállás részben megalapozatlan, figyelemmel arra, hogy a tényállás megállapítására az I. r. vádlott későbbiekben kifejtendő hivatkozása szerint több esetben iratellenes, az elsőfokú bíróság tényből tényre helytelenül következtetett, és a bizonyítékokat sem megfelelően értékelte.

[17] Terhelt1 I. r. vádlott vezető védője vitatta a bünszervezet megállapítását is. Álláspontja szerint a 2019. július 10. napjától hatályos Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja szerinti fogalom azért került megállapításra, mert a jogalkotó úgy ítélte meg, hogy a bíróságok törvényrontó gyakorlata folytán a bünszervezet kritériumrendszerének jogalkalmazói vizsgálata túlságosan leegyszerűsödött. Utalt ezzel kapcsolatban arra, hogy jelen esetben nem volt hierarchia megállapítható, tekintettel arra, hogy annak feltétele az aláfölérendeltségi viszony, az egyes döntési szintek elkülöníthetősége, illetve a feladatmegosztáson alapuló együttműködés, amely egy minőségi többletet jelent a bünszövetségben történő bűnelkövetéshez képest. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a konspiratív jelleg sem volt megállapítható, hiszen Terhelt1 I. r. vádlott évtizedek óta ugyanazt a telefonszámot használja, az elsőfokú bíróság által hivatkozott kódnyelv az I. r. vádlott által beszerzett nyelvi szakértői vélemény szerint csupán szleng, egyebekben pedig abban az esetben, amikor az áfa adónemre elkövetett költségvetési csalást olyan módszerrel követik el, hogy a gépjárműveket több cégen keresztül futtatják át, mindenképpen szükségeszerű az ilyen jellegű elkövetés. Mindezekre figyelemmel másodlagosan Terhelt1 I. r. vádlott felmentését, harmadlagosan a bűnösség megállapítása esetén a bünszervezetben elkövetés mellőzését és a büntetés jelentős enyhítését indítványozta. Az enyhítésre vonatkozó indítványával kapcsolatban az I. r. vádlott vezető védője utalt arra is, hogy a törvényszék mechanikusan, általánosságban indokolta csak meg a büntetések kiszabását, nem vett figyelembe összehasonlítható adatokat, nem értékelte kellő súllyal, hogy Terhelt1 I. r. vádlott 61 éves, büntetlen előéletű, rendezett családi viszonyok között élő, házastársa egészségi állapota megromlott, és a bűncselekmény elkövetése óta jelentős idő telt el.

[18] Terhelt1 I. r. vádlott védelmében eljáró ügyvéd védő is nyújtott be fellebbezés indokolást, amely szerint az elsőfokú bíróság tényállása több ponton iratellenes. Így tévesen került megállapításra, hogy az I. r. vádlott a gépjárműveket ténylegesen külföldön szerezte be, hiszen a rendelkezésre álló bizonyítékokból azt lehetett megállapítani, hogy ezek belföldi beszerzések voltak, amelyek után az I. r. vádlott cégei az áfát befizették. Az I. r. vádlottnak a külföldi partnerekkel nem volt kapcsolata, és csak sofőrként volt külföldön. Mindezekből következően a törvényszék iratellenesen állapította meg a számlák, illetőleg a belföldi beszerzés fiktív voltát. Hivatkozott továbbá arra is, hogy Terhelt4 IV. r. vádlott önálló üzleti döntéseket hozott és saját érdekeinek megfelelően végezte üzleti tevékenységét. Utalt

továbbá arra is, hogy abban az esetben, ha a számla kibocsátója nem fizeti be az áfát, azt nem lehet a számla befogadójának terhére értékelni, hiszen a számla befogadója nem bírhat tudomással arról, hogy az üzleti partnere az adót befizette-e.

[19] Vitatta a törvényszék azon megállapítását is, amely szerint Terhelt1 I. r. vádlott finanszírozta volna a IV. r. vádlott által beszerzett gépjárműveket, álláspontja szerint megállapítható, hogy a IV. r. vádlott a tevékenységét részben saját bevételeiből, részben a személyes környezetéből felvett kölcsönökből finanszírozta. Ebben a körben utalt arra is, hogy az I. r. vádlott csupán kölcsönöket adott a IV. r. vádlottnak, és volt olyan eset is, amikor ne tudott neki további kölcsönt adni.

[20] Álláspontja szerint Terhelt1 I. r. vádlott és Terhelt4 IV. r. vádlott csak arról egyeztettek, hogy milyen összeghatárok között lesz áruképes az adott jármű. Véleménye szerint a lehallgatás során beszerzett beszélgetések arra utalnak, hogy Terhelt4 IV. r. vádlott tényleges üzleti tevékenységet folytatott, illetve a valós piaci alapú árak kialakítása tanú12 vallomásából is megállapítható, így téves volt a törvényszéknek az irányított számlázásra vonatkozó megállapítása. Utalt továbbá arra, hogy Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak vallomása szerint nem Terhelt1 I. r. vádlottól kaptak fizetést, sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság iratellenes megállapításokat is tett, hiszen ítéletének [43] bekezdésében haszonhúzó cégekről beszélt, míg a [341] bekezdésében a vagyonek Kobzás körében kifejtett indokolása szerint nem a cégek gazdagodtak. Sérelmezte a törvényszéknek azt a megállapítását is, amely szerint a haszonhúzó cégek Terhelt1 I. r. vádlott utasításának megfelelően Terhelt5 V. r. vádlott közreműködésével irányítottan adóztak, hiszen 2016 őszéig könyvelő könyvelt az I. r. vádlott cégeinek, csak azt követően került az I. r. vádlottal üzleti kapcsolatba Terhelt5 V. r. vádlott.

[21] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem vont le következtetést abból, hogy Terhelt1 I. r. vádlott cégei folyamatosan áfa-befizető pozícióban voltak, a láncolatban lévő cégek önállóan, saját kockázatukra folytatták üzleti tevékenységüket, és a törvényszék által hivatkozott „cégtemetés” nem róható bizonyítottan az I. r. vádlott terhére. Az I. r. vádlott vezető védőjéhez hasonlóan ügyvéd védő is vitatta a bünszervezet meglétét.

[22] Terhelt2 II. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában bizonyítási indítványt terjesztett elő, amelyben tanú tárgyalás keretében történő kihallgatását indítványozta arra hivatkozással, hogy nem kizárt, hogy a tanú olyan vallomást tesz, amely egybecseng Terhelt2 II. r. vádlott vallomásával, és ez esetben azon társaság tekintetében, amelynek ügyvezetője tanú volt, felmentésnek lehet helye, és ebből a többi bűncselekmény vonatkozásában is eltérő következtetésre lehet jutni. A bizonyítási indítványával összefüggésben utalt arra is, hogy a bíróságnak erre vonatkozó indítvány nélkül hivatalból is kötelezettsége a tényállás tisztázása. Másodlagosan azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az álláspontja szerint fennálló részbeni megalapozatlanságot az iratok tartalma alapján helyes ténybeli következtetés útján küszöbölje ki, és mentse fel Terhelt2 II. r. vádlottat. A részbeni megalapozatlansággal kapcsolatban hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság Terhelt2 II. r. vádlottra csupán Terhelt1 I. r. és Terhelt4 IV. r. vádlott közötti kapcsolatból vont le következtetést, sérelmezte, hogy nem lettek kihallgatva az érintett gazdasági társaságok ügyvezetői. A bizonyítékok értékelésével kapcsolatban utalt arra, hogy bár Terhelt2 II. r. vádlottnak az eljárás különböző szakaszaiban tett vallomása nem volt mindig egybehangzó, azonban a bíróság előtt már következetes vallomást tett. Álláspontja szerint önmagában abból

a körülményből, hogy Terhelt2 II. r. vádlott email címéről lett beadva a cég és a cég bevallása, még nem következik az a tény, hogy erről a II. r. vádlott tudott is, így álláspontja szerint nem volt bizonyítható az, hogy Terhelt2 II. r. vádlott elkövette a terhére rótt bűncselekményeket. Így bizonyítottság hiánya okából történő felmentésének van helye.

[23] A bűnösség megállapítása esetére indítványozta, hogy az ítéltábla mellőzze a bünszervezetben elkövetés megállapítását, figyelemmel arra, hogy a törvényszék arra nézve nem vett fel bizonyítást, hogy Terhelt2 II. r. vádlott bünszervezet tagja-e, és kizárólag Terhelt1 I. és Terhelt4 IV. r. vádlott közötti beszélgetésekből vont erre vonatkozóan következtetést. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bűnösségi körülményeket sem értékelte megfelelően, így további enyhítő körülményként értékelendő az igen hosszú időmúlás, és a törvényszék nem vette kellő súllyal figyelembe az enyhítő körülmények körében Terhelt2 II. r. vádlott megrendült egészségi állapotát, így a bűnösség megállapítása esetén a kiszabott szabadságvesztés lényegesen enyhítése indokolt.

[24] Terhelt3 III. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában utalt arra, hogy a III. r. vádlott következetesen tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság téves indokok alapján utasította el a tanú tanú felkutatására és kihallgatására tett bizonyítási indítványt. Ebben a körben utalt arra is, hogy az irreleváns, hogy a bizonyítási indítvány nem az előkészítő ülésen lett előterjesztve, hiszen a bíróságnak hivatalból kötelezettsége a tényállás tisztázása. Terhelt3 III. r. vádlott védőjének álláspontja szerint tanú vallomása nélkül nem tisztázható Terhelt3 III. r. vádlott azon védekezése, amely szerint a társaság pénzeszközeivel tanúval számolt el, valamint az, hogy a III. r. vádlott a vádiratban feltüntetett cselekvőségével csupán munkaköri feladatának tett eleget. Sérelmezte, hogy a törvényszék által megállapított tényállás vélekedések sorozatán alapul, hiszen Terhelt3 III. r. vádlott csak mint munkavállaló a munkaköri utasítások alapján járt el és fizetésért dolgozott. Terhelt1 I. r. vádlott védőjéhez hasonló érvekkel vitatta a bünszervezet meglétét, ebben a körben utalt arra, hogy az elsőfokú bíróságnak azt kellett volna vizsgálnia, hogy Terhelt3 III. r. vádlott tudata átfogta-e azt, hogy hosszú távú célok érdekében összehangolt működés folyik.

[25] A büntetéssel kapcsolatban Terhelt3 III. r. vádlott védője hivatkozott a III. r. vádlott büntetlen előéletére, arra, hogy vele szemben utóbb sem indult büntetőeljárás, a bűncselekmények elkövetése óta jelentős idő telt el, a III. r. vádlott kiskorú gyermek tartásáról gondoskodik, a bűncselekményeket túlnyomórészt bűnsegédként követte el, és egy évig előzetes fogva tartásban volt, így álláspontja szerint a III. r. vádlott esetében a bűnösség megállapítása esetén indokolt a büntetésnek az úgynevezett enyhítő szakasz alkalmazásával történő kiszabása. Összességében elsődlegesen a III. r. vádlott bizonyítottság hiányából történő felmentésére tett indítványt, másodlagosan a bűnösség megállapítása esetén a bünszervezetben elkövetés megállapításának mellőzését és méltányos, mértéktartó büntetés kiszabását indítványozta.

[26] Terhelt4 IV. r. vádlott védője elsődlegesen a IV. r. vádlott felmentését, másodlagosan a bűnösség megállapítása esetére a bünszervezetben történő elkövetés mellőzését és a kiszabott szabadságvesztés büntetés jelentős enyhítését, míg harmadlagosan rövidebb tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabását indítványozta. Terhelt4 IV. r. vádlott védője sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság több esetben a bizonyítékokat nem a tartalmuknak megfelelően értékelte. Így nem vont megfelelő következtetést tanú1 tanú azon

vallomásáról, hogy nem tud arról, hogy bárki irányította volna Terhelt4 IV. r. vádlottat, míg az elsőfokú bíróság nem vonta értékelési körébe tanú10 tanú azon vallomását, hogy nem beszélt Terhelt1 I. r. vádlottal a pótkocsik értékesítéséről, vele nem is találkozott kb. 20 éve. Nem értékelte tanú8 tanú azon vallomását, amely szerint a tanú nem tapasztalta, hogy az I. r. vádlott utasította volna a IV. r. vádlottat, illetőleg a cég-nek behozott autókkal kapcsolatban Terhelt4 IV. r. vádlottal egyeztetett, nem értékelte tanú11 tanúnak azon vallomását, amely szerint nem tud Terhelt1 I. r. vádlott és IV. r. vádlott közötti alá-fölérendeltségről, utasításról, illetve a cég-t a IV. r. vádlotthoz társítja, aki önállóan dolgozott. Nem értékelte továbbá tanú5 tanú azon vallomását, amely szerint a cég autóit nem az I. r. vádlott vitte, illetőleg az I. r. vádlott nem adott utasítást a IV. r. vádlottnak. Sérelmezte továbbá, hogy a törvényszék nem értékelte tanú4 tanú azon vallomását sem, amely szerint Terhelt1 I. r. vádlott és IV. r. vádlott külön-külön adtak részére megbízást.

[27] Sérelmezte továbbá, hogy a törvényszék érdemben nem foglalkozott Terhelt4 bírósági szakban előterjesztett írásbeli vallomásával és azt csupán egy mondatral elvetette. Álláspontja szerint a bizonyítékok helyes értékelése alapján az állapítható meg, hogy Terhelt4 IV. r. vádlott az üzleti tevékenységét önállóan vitte, csak néha kért kölcsön, illetőleg nem volt annyi pénze, hogy saját telephelyet tartson fenn. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság bünszervezettel kapcsolatos megállapításai általánosak, és utalt arra, hogy a lehallgatás során beszerzett telefonbeszélgetések a törvényszék álláspontjától eltérően azt támasztják alá, hogy a IV. r. vádlott önálló gazdasági tevékenységet végzett. Mindezekre figyelemmel elsődlegesen Terhelt4 IV. r. vádlott felmentését, másodlagosan a bünszervezetben történő elkövetés mellőzését és rövidebb tartamú szabadságvesztés kiszabását, míg harmadlagosan a bünszervezetben való elkövetés megállapítása mellett is rövidebb tartamú szabadságvesztés kiszabását indítványozta. Álláspontja szerint az enyhítő szakasz alkalmazásával további enyhítésnek van helye, figyelemmel a IV. r. vádlott rendezett családi állapotára, rendszeres jövedelmére, arra, hogy két nagykorú gyermekének tartásához hozzájárul, ezen kívül két unokájának és nagymamájának tartásához is hozzájárul. Egészségi állapota tovább romlott, rendszeresen fájdalomcsillapítókat szed. A büntetőeljárás jelentősen elhúzódott és a IV. r. vádlott az eljárás során együttműködött a hatóságokkal.

[28] Terhelt4 IV. r. vádlott védője ezen túlmenően bizonyítási indítványt is terjesztett elő tanú5 ismételt tanúkénti kihallgatása iránt, és e körben utalt arra, hogy az erre vonatkozó bizonyítási indítványát alaptalanul utasította el az elsőfokú bíróság, fellebbezésének indokolásához a IV. r. vádlottra vonatkozó ambuláns lapot és munkaszerződést is csatolt.

[29] Terhelt5 V. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában kifejtette, hogy az V. r. vádlott bár a könyvelési tevékenységében lehet, hogy vétett hibát, azonban nem követett el költségvetési csalást és nem volt bünszervezet tagja. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokolása a bünszervezettel kapcsolatban kódos, tényleges tényállási elem nélkül vélelmez kapcsolatot az V. r. vádlott és a bünszervezet között. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem foglalkozott azzal, hogy Terhelt5 V. r. vádlott mi alapján tudott volna a bünszervezetről, avagy a szándékos bűncselekmény elkövetéséről. Ezzel összefüggésben utalt arra is, hogy az elsőfokú ítélet is azt a megállapítást tartalmazza, hogy a Terhelt1 I. r. vádlott által vezetett cég és az cég a vádbeli időszakban ténylegesen gazdasági tevékenységet folytatott, így Terhelt5 V. r. vádlott is ennek tudatában járt el, ezért nem tudott a számlák fiktív voltáról. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott lehallgatási jegyzőkönyvek csupán olyan egyeztetéseket tartalmaztak Terhelt1 I. r. és Terhelt5 V. r. vádlott

között, amelyek könyveléssel kapcsolatos kérdésekre vonatkoztak, ami a normál ügymenet része a könyvelő és a megbízója között. Utalt továbbá arra, hogy fel sem merült, hogy Terhelt5 V. r. vádlott a tevékenységéért bármilyen pénzt kapott, így már ebből fakadóan is észszerűtlen, hogy ilyen kockázatot vállaljon mindenféle ellentételezés nélkül. Hivatkozott arra, hogy Terhelt5 V. r. vádlott 20 éve ugyanazt a telefonszámot használja, és nem bír tudomással arról, hogy bármilyen bünszervezet tagja lenne. Utal Terhelt5 V. r. vádlott betegségeire, valamint arra, hogy az V. r. vádlott gyermeke bipoláris affektív zavar miatt folyamatos kezelésre szorul. Terhelt5 V. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásául mellékletként csatolt tanúre vonatkozóan pszichológiai véleményt.

[30] Terhelt6 VI. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a VI. r. vádlott vonatkozásában csupán rögzítette a bizonyítékokat, azonban adós maradt azok tényleges értékelésével. Álláspontja szerint nem volt érdemi bizonyítás arra nézve, hogy az cég vonatkozásában ki teljesítette az átutalásokat. Sérelmezte, hogy a bíróság utalt arra, hogy felhasználta Terhelt6 VI. r. vádlott adóhatósági eljárásban tett nyilatkozatait annak ellenére, hogy a VI. r. vádlott az adóhatóság eljárásában a 2004. évi CXL. törvény 51. §-a alapján csupán ügyfélként volt figyelmeztetve, míg abban az esetben, ha tanúkénti kihallgatására került volna sor, úgy a 2004. évi CXL. törvény 53. §-a alapján szélesebb körben tagadhatta volna meg a vallomástételt. Álláspontja szerint ebből következően az adóhatósági eljárás során tett nyilatkozatát, mint törvénytelenül szerzett bizonyítékot a bizonyítékok köréből ki kell rekeszteni.

[31] Kifejtette továbbá, hogy a törvényszék által megállapított tényállás felderítetlen, hiszen az elsőfokú bíróság nem foglalkozott azzal, hogy az cég-nek a takszöv vezetett számláján kinek volt eljárási, aláírási joga. Álláspontja szerint az utalásokhoz szükséges SMS kódok nem Terhelt6 VI. r. vádlott számlájára mentek. Elmaradt annak ellenőrzése is, hogy ténylegesen milyen IP címről történtek az utalások. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság téves következtetést vont le arra nézve, hogy Terhelt6 VI. r. vádlott vonatkozásában is oly módon történt a tehergépjárművek beszerzése, mint ahogyan az I. vádpontban leírásra került. Az elsőfokú bíróság nem vett fel bizonyítást Terhelt6 VI. r. vádlott tudattartalmára nézve, ebben a körben utalt arra, hogy a lehallgatási anyagok nem érintették Terhelt6 VI. r. vádlottat. Így nincsen konkrét bizonyíték arra vonatkozóan, hogy Terhelt6 VI. r. vádlott külföldön vásárolta volna meg a gépjárműveket, és álláspontja szerint önmagában az a körülmény, hogy a „missing trader” -ek nem folytattak valós gazdasági tevékenységet, nem ad ennek megállapítására alapot. Utalt ezzel kapcsolatban arra is, hogy Terhelt6 VI. r. vádlott nem utalt vételárat külföldre, és külföldi eladóval sem vett fel kapcsolatot. Álláspontja szerint Terhelt6 VI. r. vádlott nem tudott a számlák fiktív voltáról, ő csak a belföldiesítést követően fizette ki a vevők által megrendelt árukat, nem folytatott importőri tevékenységet. Bruttó árat fizetett, így az adóhiány a „missing trader” -eknél keletkezett. Ebből következően iratellenes a törvényszéknek az a megállapítása, mely szerint az áfa-hiány gazdagodást okozott volna Terhelt6 VI. r. vádlottnál.

[32] Álláspontja szerint mindezen hiányosságok miatt Terhelt6 VI. r. vádlott vonatkozásában az elsőfokú ítélet felülbírálatra nem alkalmas. Indítványozta, hogy az ítéltábla a banki iratok alapján állapítsa meg, hogy ténylegesen ki volt jogosult a számla feletti rendelkezésre, ki teljesítette az utalásokat, erre figyelemmel állapítson meg eltérő tényállást és mentse fel a VI. r. vádlottat az ellene emelt vádak alól. A számvitel rendje megsértésével összefüggésben felhívta a figyelmet arra is, hogy a könyvszakértői vélemény szerint az cég könyvelése rendben volt, egyszerű számszaki művelettel megállapítható volt a

törvényszék által egyoldalúan fiktívnek minősített számlák adótartalmának levonása mellett a valós gazdasági helyzet, így téves volt a számvitel rendje megsértésében is a bűnösség megállapítása. Utalt továbbá arra is, hogy a költségvetési csalás büntettének szükségképpen eszközselekménye a számvitel rendje megsértése, hiszen amennyiben költségvetési csalás valósul meg, úgy a rendes könyvelés önfeljelentés lenne, amelyre senki sem kötelezhető. Így ezzel kapcsolatban utalt a 2/2002. BJE-re, amely álláspontja szerint analógia útján alkalmazható. Mindezekre figyelemmel a számvitel rendje megsértésének büntette vonatkozásában elsődlegesen bűncselekmény hiánya, másodlagosan pedig szükségképpen eszközselekmény miatti felmentést indítványozott.

[33] Terhelt1 I. r. vádlott fellebbezésének indokolásában és annak kiegészítésében tagadta a terhére rótt bűncselekmények elkövetését. Hivatkozott arra, hogy Terhelt4 IV. r. vádlott – aki büntetett előéletű – a nyomozás során félrevezette a hatóságot. A rendelkezésre álló bizonyítékok helyes mérlegelésével az állapítható meg, hogy a IV. r. vádlott az üzletkötései során önállóan járt el, a saját érdekeit képviselte, az üzleti tevékenységét részben saját erőből, részben pedig különböző kölcsönökből finanszírozta. I. r. vádlott I. r. vádlott hivatkozása szerint csak baráti kölcsönöket nyújtott Terhelt4 IV. r. vádlottnak és a IV. r. vádlott által részére átadott készpénzösszegek csak ezen kölcsönök törlesztései voltak. Hivatkozott továbbá arra is az I. r. vádlott, hogy az általa képviselt cégek a rá hárított áfát minden esetben megfizették az importőr cégeknek, hiszen azokat a részükre kibocsátott számlák tartalmazták. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás több esetben iratellenes, illetve téves ténybeli megállapításokat tartalmaz, ezen kívül belső ellentmondásokkal is terhelt.

[34] Terhelt1 I. r. hangsúlyozta, hogy nem szervezett és nem is irányított olyan csoportot, amelynek célja szándékos bűncselekmények elkövetése lett volna. Terhelt1 I. r. vádlott álláspontja szerint a cégei ténylegesen belföldi beszerzést végeztek, amit alátámaszt az is, hogy a külföldi cégek képviselői őt nem ismerték. Utalt arra is, hogy mintegy három alkalommal volt csak külföldön gépjárművek beszerzése során, de akkor is csak sofőrként.

[35] Terhelt1 I. r. vádlott álláspontja szerint a lefolytatott bizonyítás alapján mind a tanúvallomások, mind a lehallgatással érintett beszélgetések azt támasztják alá, hogy Terhelt4 IV. r. vádlottat ő nem irányította, a IV. r. vádlott tőle függetlenül végezte gazdasági tevékenységét, az árakról való egyeztetés pedig egy normál gazdasági tevékenység része volt. Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság nem adta megfelelő indokát annak, hogy Terhelt4 IV. r. vádlott tárgyaláson csatolt írásbeli vallomását miért vetette el. Összességében elsődlegesen felmentésére, másodlagosan a bűnösség megállapítása esetére azt indítványozta, hogy az ítéltábla mellőzze a bünszervezetben elkövetés megállapítását, az enyhítő körülmények körében értékelje büntetlen előéletét, életkorát, betegségét és családi körülményeit, és mindezekre figyelemmel a vele szemben kiszabott büntetést jelentősen enyhítse. Fellebbezésének indokolásához csatolta az arra vonatkozó munkáltatói nyilatkozatot, amely szerint munkába állása továbbra is biztosított, illetve a telefonjára vonatkozó iratokat, amelyből megállapíthatóan régóta ugyanazt a telefonszámot használja, amely álláspontja szerint cáfolja az elsőfokú ítélet által feltételezett konspiratív tevékenységet.

[36] A fellebbezési nyilvános ülésen az ügyészség képviselője írásban előterjesztett átíratát akként módosította, hogy az ítélet kijavítására vonatkozó indítványát

mellőzte és azt indítványozta, hogy az e körben hivatkozottakat a másodfokú bíróság a megváltoztató rendelkezések körében orvosolja, egyebekben átiratát az írásban előterjesztettek szerint fenntartotta.

[37] Terhelt1 I. r. vádlott védője a fellebbezési nyilvános ülésen csatlakozott Terhelt2 II. r. és Terhelt4 III. r. vádlottak védői által előterjesztett bizonyítási indítványokhoz, egyebekben fellebbezésének írásban előterjesztett indokait változatlanul fenntartotta, azzal azonos tartalomban szólalt fel.

[38] Terhelt2 II. r. vádlott védője, Terhelt3 III. r. vádlott védője, Terhelt4 IV. r. vádlott védője, Terhelt5 V. r. vádlott védője és Terhelt6 VI. r. vádlott védője a fellebbezési nyilvános ülésen fellebbezésük írásban előterjesztett indokolását változatlanul fenntartották, azzal azonos tartalomban szólaltak fel.

[39] Terhelt1 I. r. vádlott a fellebbezési nyilvános ülésen sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság végig bűnösként kezelte, álláspontja szerint kétséget kizáró bizonyítékok hiányában került sor bűnössége megállapítására, az elsőfokú ítélet megváltoztatására és felmentésére tett indítványt.

[40] Terhelt6 VI. r. vádlott védője a fellebbezési nyilvános ülésen becsatolta a VI. r. vádlott utolsó szó jogán tett írásbeli nyilatkozatát, amelyben a VI. r. vádlott tagadta, hogy bármilyen bűncselekményt követett el. Kifejtette, hogy soha nem vásárolt külföldön járműveket, a számlák mögött valós gazdasági események voltak. Hivatkozott arra is, hogy a cége nem gazdagodott az áfa összegével, mivel az az eladó részére minden esetben megfizette az áfa-t is tartalmazó vételárat.

[41] Az ügyészség által Terhelt6 VI. r. vádlott vonatkozásában súlyosítás érdekében, Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r. és Terhelt6 VI. r. vádlottak vonatkozásában felmentés, illetőleg enyhítés érdekében bejelentett fellebbezések alaptalanok, Terhelt5 V. r. vádlott vonatkozásában felmentés érdekében bejelentett fellebbezés alaptalan, míg esetében az enyhítés érdekében bejelentett fellebbezés alapos volt.

[42] A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590. § (1) bekezdése alapján a törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljes körűen felülbírált.

[43] Ennek során azt állapította meg az ítéltábla, hogy a törvényszék az eljárása során nem vétett olyan eljárási szabálysértést, amely a felülbírálat akadályát képeznél, Terhelt6 VI. r. vádlott védőjének eljárási szabálysértésre vonatkozó észrevétele téves.

[44] A 2018. január 1. napjáig hatályban volt, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: KET) 51. § (1) bekezdése szerint az ügyfélnek joga van ahhoz, hogy az eljárás során nyilatkozatot tegyen, vagy a nyilatkozattételt megtagadja. Így bár az 53. §-a valóban a Be. szabályaihoz hasonlóan rendelkezik a tanú vallomásmegtagadási jogáról, téves a védőnek azon álláspontja, amely szerint Terhelt6 VI. r. vádlott tanúkénti meghallgatása esetén szélesebb körben tagadhatta

volna meg a vallomástételt, mint ügyfélként történő meghallgatása során. Ezen túlmenően a KET 15. § (1) bekezdése alapján Terhelt6 VI. r. vádlott az adóhatósági eljárásban ügyfélnek minősült, így erre figyelemmel nem is lett volna helye tanúkénti kihallgatásának és ezzel kapcsolatban tanúkénti figyelmeztetésének.

[45] A törvényszék a szükséges mértékben eleget tett a tényállás felderítési feladatának, a vád tárgyát képező releváns tényekre nézve a szükséges körben és terjedelemben a bizonyítást felvette. Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a védelem által előterjesztett további bizonyítási indítványokat elutasította, és annak túlnyomórészt helyes indokát is adta. A másodfokú bíróság annyiban helyesbítette ezzel kapcsolatban a törvényszék ítéletének [269] bekezdését, hogy a Be. 520. § (5) bekezdésére történő hivatkozást mellőzte, hiszen az elsőfokú bíróság érdemben indokát adta annak, hogy miért utasította el tanú tanúkénti kihallgatására vonatkozó bizonyítási indítványt, minthogy utalt arra, hogy álláspontja szerint a tanú kihallgatása nem szükséges a tényállás tisztázásához. Megjegyzi az ítéltábla Terhelt3 III. r. vádlott védője ezzel kapcsolatos kifogásával kapcsolatban, hogy bár valamely bizonyítási indítvány elbírálása során valóban nem az bír jelentőséggel, hogy az adott indítvány a Be. 520. § (1)-(3) bekezdései szerint került-e előterjesztésre, hanem az, hogy az adott bizonyítás szükséges-e a tényállás tisztázásához, a törvényszék érdemi indokát adta annak, hogy tanú tanú kihallgatását miért nem tartotta szükségesnek, és az ezzel kapcsolatos érveivel a másodfokú bíróság is egyetértett.

[46] A Be. 167. § (4) bekezdése alapján a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése alapján állapítja meg. Ebből következően a bizonyítékok értékelése és a tényállás megállapítása az elsőfokú bíróság feladata, amely feladatát önállóan, a vád keretei között végzi el. Az elsőfokú bíróság bizonyíték értékelő tevékenységének kizárólag az képezi korlátját, hogy ezen tevékenységének minden lényeges bizonyítékra kiterjedőnek, iratszerűnek és logikusnak kell lennie.

[47] Ahogyan arra Terhelt4 IV. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában is hivatkozott, az elsőfokú bíróság bizonyíték értékelő tevékenysége ezen kritériumoknak csak részben felelt meg, hiszen több, az elsőfokú bíróság által kihallgatott, avagy írásbeli vallomástételre felhívott tanú vallomását az elsőfokú bíróság csupán felsorolásszerűen említett az ítélet [126] bekezdésében (tanú8, tanú14, tanú15, tanú4, tanú12, tanú9, tanú, tanú19, tanú10, tanú és tanú16),ugyanakkor adós maradt nevezett tanúk vallomásának érdemi értékelésével. A törvényszék ezen mulasztása azonban nem eredményezte az általa megállapított tényállás megalapozatlanságát, hiszen a felsorolt tanúk vallomásának érdemi értékelése sem eredményezett volna az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapítását.

[48] Az elsőfokú bíróság megfelelően értékelési körébe vonta a lehallgatásokkal összefüggésben készült jegyzőkönyveket, okszerű következtetéseket vont le a szakértői véleményekből és a szakértő tárgyaláson tett nyilatkozatából. A logika szabályainak megfelelő következtetéseket vont le a jelen eljárással érintett cégek személyi háttéréből (ügyvezetők és meghatalmazottak azonossága, beszámlázó cégek azonossága). Megfelelő indokát adta annak, hogy miért vetette el Terhelt4 IV. r. vádlott bírósági eljárás során csatolt, a nyomozás során több alkalommal tett önmagára és vádlott társaira nézve is terhelő tartalmú vallomástól jelentős mértékben eltérő, immár tagadó tartalmú vallomását, és helyesen járt el,

amikor a tényállás megállapítása során Terhelt4 IV. r. vádlottnak a nyomozás során védője jelenlétében tett, illetve fenntartott vallomásait vette a tényállás megállapításának alapjául, figyelemmel arra, hogy azt a beszerzett cégiratok, banki iratok, lehallgatási jegyzőkönyvek és számos tanúvallomás is alátámasztották.

[49] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság sem tartotta indokoltnak a további bizonyítás felvételét, ezért Terhelt2 II. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak védői által előterjesztett további bizonyítási indítványokat elutasította.

[50] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott volt, az ítélet vádlottak személyi körülményeire vonatkozó részét és tényállását a másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján az alábbiak szerint kiegészítette, illetve helyesbítette:

[51] A [10] bekezdést akként helyesbítette, hogy az ezen büntetéssel kapcsolatos próbaidő 2016. március 5. napjáig tartott, így a szabadságvesztés végrehajthatósága helyesen 2021. március 5. napján évült el.

[52] A [14] bekezdésben hivatkozott büntetéssel kapcsolatos próbaidő 2014. május 30. napján, a [15] bekezdésben hivatkozott büntetés próbaideje 2013. december 14. napján letelt.

[53] A [16] bekezdést kiegészítette azzal, hogy Terhelt5 V. r. vádlott kiskorú gyermeke a hangulati élet szabályozás nehézsége, depresszióra utaló hangulati jegyekkel miatt folyamatos kezelésre szorul.

[54] A [18] bekezdést akként helyesbítette, hogy Terhelt6 VI. r. vádlott élettársának várandósságára vonatkozó megállapítást mellőzte, és megállapította, hogy a VI. r. vádlott – helyesen – kettő kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik.

[55] Az ítélet [44] és [45] bekezdésében foglaltakat a jogi indokolás körébe utalta azzal, hogy a bűnszervezet tagjainak felsorolásából Terhelt5 V. r. vádlottra történő megállapítást mellőzte.

[56] A [46], [59], [74], [111], [93], [107], [124] bekezdésben szereplő jogszabályi rendelkezésekre történő hivatkozást a jogi indokolásba utalta a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 15. § (3) és 166. § (2) bekezdésben írt rendelkezések kivételével, figyelemmel arra, hogy azokat a jogi indokolás már tartalmazta, így azokat az ítéltábla mellőzte.

[57] A [47] bekezdés harmadik sorát akként helyesbítette, hogy a társaság negyedéves, illetve havi adóbevallásai kerültek benyújtásra.

[58] A [89] bekezdést akként helyesbítette, hogy Terhelt1 I. r. vádlott helyesen 308.649.139.-Ft-tal gazdagodott (figyelemmel a [90] bekezdésben megállapított, Terhelt4 IV. r. vádlottnak kifizetett összegre).

[59] A [94] bekezdést a jogi indokolásba utalta azzal a korrekcióval, hogy Terhelt1 I. r. vádlott a társaság vagyoni helyzetének áttekintését hiúsította meg cég esetében a 2015-2017. évekre, míg az cég. esetében a 2017. évre vonatkozóan, tekintettel arra, hogy a vádbeli időszakban a NAV több alkalommal vonta ellenőrzés alá a cég, és az ellenőrzések alapján érdemi megállapításokat is tudott tenni. Ebből következően a társaságok ellenőrzése a számviteli hiányosságok következtében nem hiúsult meg.

[60] Az ítélet 26. oldalán az első bekezdés alatt található (a téves sorszámozás folytán első alkalommal 101. sorszámmal ellátott bekezdésben) táblázatot akként helyesbítette, hogy 2016. évre vonatkozóan az elszámolandó áfa összege helyesen: - 1.508.000.-Ft volt.

[61] Az ítélet [106] bekezdését a másodfokú bíróság mellőzte mint tényből tényre vont helytelen következtetést, hiszen a törvényszék nem állapított meg arra vonatkozóan tényállást, hogy a fiktív számlákon szereplő összegek – vagy azok egy része – Terhelt6 VI. r. vádlotthoz visszakerült, erre csupán abból vont le következtetést, hogy a vádbeli időszakban az cég egyedüli ügyvezetője a VI. r. vádlott volt. Tekintettel arra, hogy a törvényszék által megállapított tényállás szerint az cég tényleges gazdasági tevékenységet végzett, amellyel szükségképpen együtt járnak költségek is, illetve Terhelt6 VI. r. vádlott esetében nem merült fel adat az átutalással teljesített vételár – vagy annak egy részének – készpénzes visszaadásáról, így önmagában az egyszemélyes ügyvezetés tényéből nem lehet azt a kizárólagos következtetést levonni, hogy a VI. r. vádlotthoz került a vagyoni hátrányként jelentkező összeg.

[62] Az [108] bekezdéséből a társaság vagyoni helyzetének áttekintésének megghiúsításával kapcsolatos megállapítást a jogi indokolásba utalta, az ellenőrzés megghiúsításával kapcsolatos megállapítást pedig mellőzte, hiszen a szakértői vélemény szerint az cég könyvelése a fiktív számlák befogadásától eltekintve szabályos, rendezett volt. Kiegészítette továbbá a [108] bekezdést azzal, hogy Terhelt6 VI. r. vádlott magatartásával összefüggésben az cég tekintetében 2015. évben okozott hibák és hibahatások értékének együttes összege 95.200.000.-Ft volt, ezen időszakban a nettó árbevétel 20%-a 20.060.000.-Ft, míg a mérlegfőösszeg 20%-a 10.546.000.-Ft volt. 2016. évben a hibák és hibahatások értékének együttes összege 66.882.000.-Ft, a nettó árbevétel 20%-a 15.293.000.-Ft, a mérlegfőösszeg 20%-a pedig 5.081.000.-Ft volt. Ez alapján lett tényállásbeli alapja – a Btk. 403. § (4) bekezdés első mondatára figyelemmel – annak az egyébként is a jogi indokolás körébe tartozó – megállapításnak, hogy az cég vonatkozásában Terhelt6 VI. r. vádlott a megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idézett elő a tényállás II/2. pontban írt magatartásával.

[63] A [114] bekezdés második sorában a „*dőlten szedve*” megjegyzést mellőzte mint értelemmel nem bírót.

[64] Az ítélet [116] bekezdésének utolsó előtti sorából a vádirat I. pontjára történő hivatkozást mint értelmezhetetlent mellőzte.

[65] A [122] bekezdést mellőzte mint helytelen tényből ténybeli következtetést, mivel az [106] bekezdés mellőzésével kapcsolatban kifejtett okok alapján ebben az esetben is konkrét bizonyítékok hiányában, téves következtetéssel állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a vagyoni hátránként jelentkező összeg ténylegesen Terhelt3 III. r. vádlotthoz került.

[66] A [125] bekezdéséből a társaság vagyoni helyzetének áttekintésének megghiúsításával kapcsolatos megállapítást a jogi indokolásba utalta, az ellenőrzés megghiúsításával kapcsolatos megállapítást mellőzte. A [125] bekezdést akként helyesbítette, hogy a 2016. üzleti évet tekintve a megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibára történő utalást a jogi indokolásába utalta, és azt állapította meg, hogy Terhelt3 III. r. vádlott magatartásával összefüggésben a cég vonatkozásában 2016. évben a hibák és hibahatások értékének együttes összege 102.202.000.-Ft volt, a nettó árbevétel 20%-a 20.881.000.-Ft, míg a mérlegfőösszeg 20%-a 3.646.000.-Ft volt. Ezen helyesbítésre is a [108] bekezdés helyesbítésével kapcsolatban kifejtett okból került sor.

[67] A törvényszék által megállapított tényállás a fenti kiegészítésekkel és helyesbítésekkel teljes mértékben megalapozottá vált, így az a felülbírálat alapját képezte.

[68] Megalapozott tényállás esetén a másodfokú bíróságnak nincs törvényes lehetősége a bizonyítékok eltérő értékelésére, így a felmentés érdekében bejelentett, lényegét tekintve azonban a bizonyítékok eltérő értékelését célzó fellebbezések eredményre nem vezethettek.

[69] A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett valamennyi vádlott bűnösségére, és az általuk elkövetett bűncselekményeket is túlnyomórészt a törvénynek megfelelően minősítette.

[70] Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a tényállás I. pontjával összefüggésben részletesen kifejtett bizonyítékok alapján azt a következtetést vonta le, hogy Terhelt2 II. r. Terhelt3 III. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak által képviselt cégek a valóságban nem foglalkoztak gépjárművek külföldről történő behozatalával, ezen cégek számlázási láncba történő beiktatása csak azt a célt szolgálta, hogy a tényleges vásárlók (Terhelt1 I. r. vádlott cégei) végső soron mentesüljenek az áfa megfizetése alól. Mivel a törvényszék ezt megalapozottan állapította meg, ezért helyesen következtetett arra is, hogy ugyanezen cégek, illetve ugyanezen személyek valós importőri tevékenység hiányában nyilvánvalóan csak tényleges gazdasági esemény hiányában kibocsátott, fiktív számlákat állíthattak ki a tényállás II. és III. pontjához kapcsolódóan is. Ilyen tevékenység hiányában a számlákat befogadó Terhelt6 VI. r. vádlott is tudatában volt annak, hogy a gépjárműveket ténylegesen nem a számlákon szereplő társaságok hozták ország, figyelemmel arra a körülményre is, hogy az azonos időszakban papíron beszállító tevékenységet végző mindhárom társaság nevében Terhelt2 II. r. vádlott járt el.

[71] Nem osztotta a másodfokú bíróság Terhelt6 VI. r. vádlott védőjének azon aggályát sem, amely szerint Terhelt6 VI. r. vádlott nem járhatott el az internetes banki ügyintézés során, mert nem az ő telefonszáma volt megadva. A takszövt által megküldött, 2014. október 13. napján kelt nickname felhasználó adatlap (nyomozati iratok 5583-5584. oldal) alapján Terhelt6 VI. r. vádlott két mobiltelefonszámot adott meg. Elsőként a számas számot, amely pedig megegyezik azzal a telefonszámmal, amit a VI. r. vádlott gyanúsítottkénti kihallgatása során elérhetőségeként közölt.

[72] Ami a Terhelt1 I. r. vádlott terhére megállapított bűncselekmények minősítését illeti, az ítéltábla nem osztotta a fellebbviteli főügyészség átiratában a költségvetési csalás büntette tekintetében az elkövetői alakzattal összefüggésben kifejtetteket. A költségvetési csalás büntettét tettesként ugyanis csak olyan személy követheti el, akit az adott – törvényi tényállásban meghatározott – (bevallási, befizetési) kötelezettség terhel, valamint olyan személy, aki a pénzeszköz (támogatás) vonatkozásában címzett, illetve jogosult. A bevallási kötelezettség valamely kft. tekintetében az ügyvezetőt terheli, így tettesként az ügyvezető lehet a bűncselekmény elkövetője. Amennyiben a bevallás benyújtására olyan személy közreműködésével kerül sor, aki a bevallás valótlanságával tisztában van, de nem rendelkezik a tettesi elkövetéshez szükséges személyes kvalifikáltsággal, úgy tettesként nem vonható a költségvetési csalás miatt felelősségre, de mivel ezen személy a költségvetési csalás elkövetéséhez szándékosan segítséget nyújt, így a Btk. 14. § (2) bekezdése szerinti bűnsegéd lehet. Ez nem érinti a bevallás benyújtására kötelezett személy magatartásának önálló tettesként történő minősítését, aki ugyan nem fejtett ki elkövetési magatartást, hanem az azt megvalósító elkövetőt lényegében eszközként használta fel, s így lényegében közvetett tettesként valósította meg a bűncselekményt, azonban a Btk. közvetett tettesre vonatkozó fogalmi meghatározásába nem tartozik bele ez az eset, s így önálló tettesként vonható felelősségre. Ezért nem osztotta a másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyészségnek azt az álláspontját, amely szerint Terhelt1 I. r. vádlott a költségvetési csalást felbujtóként követte el.

[73] Az elsőfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában a törvénynek megfelelően minősítette a közbizalom elleni bűncselekményeket, és helyesen járt el akkor is, amikor a 2 rb. számvitel rendje megsértésének büntette közül a cég vonatkozásában folytatólagosan elkövetettnek minősítette (Kúria Bfv.I.126/2018/5.). Megjegyzi az ítéltábla a számvitel rendjének megsértésével kapcsolatban, hogy a törvényszék helyesen állapította meg azt, hogy Terhelt1 I. r. vádlott mind a cég, mind az cég vonatkozásában megghiúsította a társaság vagyoni helyzetének áttekintését. Ez ugyanis abban az esetben állapítható meg, amikor valamely társaság esetében a számviteli előírások megszegése olyan helyzetet teremt, amelyben a gazdálkodó tevékenységének alapvető elemei a potenciális érdeklődők, a gazdasági élet szereplői számára megismerhetetlenné, hozzáférhetetlenné válnak.

[74] Terhelt2 II. r. és Terhelt3 II. r. vádlott esetében a törvényszék bár helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a tényállás I/1. és I/2. pontjában megállapítottak szerint mind a II. r., mind a III. r. vádlott felelőssége megállapítható a cég és a cég. nevében kiállított és Terhelt1 I. r. vádlottaknak átadott összes valótlán tartalmú számla teljes adótartalmára, de elmulasztotta az ítéletben ennek indokát adni. Terhelt2 II. r. vádlott vallomásában – bár bűnösségét tagadta – utalt arra, hogy a két társaságnál Terhelt3 III. r. vádlott ugyanolyan szerepet töltött be, mint ő. Mivel Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlott egymás tevékenységéről tudva fejtették ki Terhelt1 I. r. vádlottat segítő magatartásukat, ezért az állapítható meg, hogy a II. r. és a III. r. vádlott a saját maga által kiállított számlák

vonatkozásában fizikai, a másikkal által kiállított számlák tekintetében pedig pszichikai bűnsegédi magatartást valósítottak meg.

[75] Terhelt2 II. r. vonatkozásában az ítéltábla osztotta a fellebbviteli főügyészségnek azt az álláspontját, amely szerint a tényállás II/1. és tényállás III/1. pontjához kapcsolódóan a II. r. vádlott terhére megállapított bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette 2 rendbeli, nem pedig egy, mint ahogy azt az elsőfokú ítélet rendelkező része tévesen tartalmazza, hiszen az kétféle tettesi alapcselekményhez kapcsolódik. Osztotta a másodfokú bíróság azt az ügyészségi álláspontot is, amely szerint ez a „szerkesztési hiba” a Be. 453. § (1) és (6) bekezdése szerinti kijavítás keretében nem korrigálható, hiszen a Be. 453. § (1) bekezdése alapján a kijavításra csak nyilvánvaló elírás, avagy számítási hibából fakadóan kerülhet sor. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság a Terhelt2 II. r. vádlott terhére megállapított bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettét [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] 2 rendbelinek minősítette.

[76] Terhelt3 III. r. vádlott tekintetében egyetértett az ítéltábla a fellebbviteli főügyészségnek azzal az álláspontjával, amely szerint amennyiben az adóbevallás tételére kötelezett személy a bevallást annak valótlanosságáról nem tudó könyvelő útján teljesíti, úgy a bevallást ténylegesen benyújtó – azaz a tettesi elkövetési magatartást kifejtő – személy tévedésben van, ekként vonatkozásában büntethetőséget kizáró ok áll fenn a Btk. 20. § (1) bekezdése alapján. Ebből következően az ilyen tévedésben lévő személyt lényegében eszközként felhasználó Terhelt3 III. r. vádlott az általa képviselt társaság tekintetében a költségvetési csalás büntettét közvetett tettesként valósította meg a Btk. 13. § (2) bekezdésére figyelemmel. Ezért az ítéltábla Terhelt3 III. r. vádlott költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] értékelt cselekményét közvetett tettesként elkövetettnek minősítette.

[77] Terhelt4 IV. r. vádlott terhére megállapított valamennyi bűncselekmény minősítése a törvénynek megfelelő volt.

[78] Terhelt5 V. r. vádlott vonatkozásában a már hivatkozottak szerint helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a terhére megállapított költségvetési csalás büntettét bűnsegédként elkövetettnek minősítette. Tévesen minősítette azonban az elsőfokú bíróság a Terhelt5 V. r. vádlott terhére megállapított közbizalom elleni bűncselekményeket. Egyrészt ahogyan arra az elsőfokú bíróság ítéletében utalt, „adminisztrációs hiba” folytán további 1 rendbeli cselekmény tévesen került feltüntetésre a rendelkező részben, másrészt pedig tévedett az elsőfokú bíróság, amikor úgy ítélte meg, hogy Terhelt5 V. r. vádlott a hamis magánokirat felhasználásának vétségét bűnsegédként valósította meg. Ezen bűncselekmény elkövetési magatartása a hamis okirat felhasználása, így a bűncselekmény azáltal válik befejezetté, hogy a hamis magánokirat kikerül az elkövetői körből. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint Terhelt5 V. r. vádlott az általa benyújtott bevallások valótlan tartalmával tisztában volt, így az V. r. vádlott volt az, akinek a cselekvősege folytán az elkövetői körön kívülre került a valótlan adatokat tartalmazó bevallás, s így az V. r. vádlott nem bűnsegédként, hanem tettesként követte el ezen bűncselekményeket. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság – korrigálva egyben a törvényszék már hivatkozott „adminisztratív jellegű” hibáját is – Terhelt5 V. r. vádlott közbizalom elleni bűncselekményeit 2 rb. folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §) minősítette.

[79] Terhelt6 VI. r. vádlott vonatkozásában a Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában már kifejtett indokokra figyelemmel az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a költségvetési csalás büntettét nem közvetett tettesként elkövetettnek értékelte. Ezért a másodfokú bíróság a Terhelt6 VI. r. vádlott terhére megállapított költségvetési csalás büntettét [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] közvetett tettesként elkövetettnek minősítette.

[80] A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak bünszervezetben követték el az I. tényállási pontban meghatározott cselekményeket. Az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben helytállóan járt el, amikor vizsgálta, hogy a 2019. július 10. napja óta hatályos bünszervezeti fogalom kritériumai megvalósultak-e. Ezzel kapcsolatban helytállóan állapította meg, hogy a hierarchikus szervezetség megállapítható, hiszen Terhelt1 I. r. vádlott szervező, irányító szerepet töltött be, meghatározta a számlákon szereplő gépjárművek árát, teljesítési határidejét (több esetben a számla kiállításához képest korábbi időpontra vonatkozóan). A bünszervezet pedig nem egy fokozottabban szervezett bünszövetség, nem a bünszövetség fogalmára épül a törvényi meghatározása, a két társas bünelkövetői forma között az egyéb fogalmi elemek alapján tehető elhatárolás.

[81] Nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor a cégek cserélgetéséből, illetve bizonyos időt követően a cégek külföldi személy részére történő elajándékozásából arra a következtetésre jutott, hogy a konspiratív működés is megállapítható, és nem osztotta a másodfokú bíróság az ezzel kapcsolatos azon védői érvelést, amely szerint ez a fajta szervezetség a költségvetési csalások szükségképpen velejárója. Tekintve azt, hogy az érintett vádlottak bármilyen összegű, súlyú költségvetési csalás elkövetésével, s így akár 5 évi, vagy súlyosabb szabadságvesztéssel is büntetendő bűncselekmény megvalósításával számoltak, valamint azt, hogy az I. tényállási pontban írt cselekmény elkövetése több éven keresztül zajlott, így a bünszervezet törvényi kritériumai maradéktalanul megvalósultak.

[82] Ugyanakkor az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben adós maradt azzal, hogy a több évet átölelő időszakra vonatkozóan tételesen megvizsgálja azt, hogy mikor, mely vádlottak vettek részt az elkövetésben, annak ellenére, hogy ennek vizsgálata elengedhetetlen abból a szempontból, hogy állást foglaljon abban a kérdésben, hogy valóban részt vett-e minden időszakban legalább három személy a bűncselekmények szervezett jellegű elkövetésében. Ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy 2014. áprilisától 2016. I. negyedévéig Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak vettek részt a bűncselekmény elkövetésében, tehát vonatkozásukban mindenképpen megállapítható mind a három fő együttműködése, mind pedig a hosszabb időn keresztüli elkövetési célzat.. Terhelt4 IV. r. vádlott az irányadó tényállás szerint 2015. áprilisától kezdődően vett részt a bűncselekmények elkövetésében, tehát vonatkozásában megállapítható az, hogy csatlakozott ahhoz a bünszervezethez, amely 2014. áprilisától kezdődően már működött, és amelyben az I., II. és III. r. vádlottak vettek részt. Így 2015. áprilisától 2016. I. negyedévéig az I-IV. r. vádlottak közreműködésével működött a bünszervezet. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy Terhelt4 IV. r. vádlott tisztában volt azzal, hogy a bűncselekmények elkövetésében többen vesznek részt, hiszen Terhelt3 III. r. vádlott tevékenységéről Terhelt1 I. r. vádlott is említést tett neki.

[83] Ugyanakkor 2016. I. negyedévtől kezdődően Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak már nem vettek részt az I. tényállási pontban írt cselekmények elkövetésében, ebből fakadóan ezen időponttól kezdődően már nem volt megállapítható a bünszervezeti minősüléshez szükséges három fő egyidejű részvétele. Ebből következően 2016. III. negyedében – amikor a tényállás szerint Terhelt5 V. r. vádlott az elkövetői körhöz csatlakozott és a bűncselekmények elkövetésében első alkalommal részt vett, már nem működött olyan bünszervezet, amelyhez az V. r. vádlott csatlakozni tudott volna, hiszen ezen időpontban Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak az I. tényállási pontban írt cselekmény elkövetésében már nem vettek részt. Ebből következően a törvényszék azt helyesen állapította meg, hogy Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak bünszervezetben követték el az I. tényállási pontban terhükre rótt cselekményeket, azonban téves volt az a megállapítás, hogy Terhelt5 V. r. vádlott csatlakozott a bünszervezethez, ezért az ítéltábla mellőzte az V. r. vádlott vonatkozásában a bünszervezetben elkövetésre való megállapítást.

[84] Az elsőfokú bíróság által értékelt bűnösségi körülmények kiegészítésre, illetőleg helyesbítésre szorultak az alábbiak szerint.

[85] Az ítéltábla valamennyi vádlott vonatkozásában további enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy hosszú ideje állnak büntetőeljárás hatálya alatt. Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak esetében további súlyosító körülményként értékelte az ítéltábla a hosszú időn keresztül történő elkövetést. Valamennyi vádlott vonatkozásában mellőzte az ítéltábla a súlyosító körülmények köréből a költségvetést károsító bűncselekmények elszaporodottságát, ezen körülmény súlytalansága folytán.

[86] Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában további enyhítő körülményként értékelte az ítéltábla, hogy hosszabb ideig álltak kényszerintézkedés hatálya alatt. Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében további súlyosító körülményként vette figyelembe a másodfokú bíróság, hogy korábban ugyanilyen bűncselekmények miatt volt büntetve.

[87] Terhelt4 IV. r. vádlott tekintetében további enyhítő körülményként értékelte az ítéltábla, hogy a legsúlyosabb cselekményét a minősítést megalapozó értékhatár alsó határához közeli összegre követte el, a nyomozás során tett feltáró jellegű, bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomását.

[88] 2016. I. negyedévéig V. r. vádlott tekintetében a másodfokú bíróság a bűnsegédi magatartást csak a költségvetési csalás büntette és a számvitel rendje megsértése büntette vonatkozásában értékelte enyhítő körülményként. Terhelt6 VI. r. vádlott vonatkozásában pedig további súlyosító körülményként értékelte a hosszú időn keresztül történő elkövetést.

[89] Az így kiegészített, illetőleg helyesbített bűnösségi körülményekre figyelemmel a törvényszék törvényesen szabott ki a vádlottakkal szemben szabadságvesztés büntetést, és azok tartamát Terhelt5 V. r. vádlott kivételével az általuk elkövetett cselekmény tárgyi súlyához, az elkövetők személyében rejlő társadalomra veszélyességhez, a bűnösségi körülmények súlyára figyelemmel és a vádlottak közötti belső arányosság megfelelő szem

előtt tartásával állapította meg. Így a kiszabott szabadságvesztés büntetések tartama Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r. és Terhelt6 VI. r. vádlott bűncselekmény elkövetése során játszott szerepéhez is megfelelően igazodott. Erre figyelemmel esetükben a másodfokú bíróság a kiszabott büntetések lényeges enyhítését nem tartotta indokoltnak.

[90] Terhelt6 VI. r. vádlott vonatkozásában helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra az álláspontra, hogy a büntetési célok vonatkozásában a kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtása nélkül is elérhetők, így helyesen járt el, amikor annak végrehajtását próbaidőre felfüggesztette, az általa alkalmazott próbaidő arányos.

[91] Ebből következően a másodfokú bíróság nem tartotta indokoltnak a VI. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés súlyosítását.

[92] Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r. és Terhelt6 VI. r. vádlott vonatkozásában helyesen jutott a törvényszék arra az álláspontra is, hogy méltatlanok arra, hogy részt vegyenek a közügyek gyakorlásában, így helyes volt az azoktól történő eltiltás, annak tartama is arányos. Valamennyi vádlott esetében helyes a foglalkozástól eltiltás alkalmazása és annak időtartama is arányosan került megállapításra.

[93] Terhelt5 V. r. vádlott esetében azonban az elsőfokú bíróság mivel tévesen állapította meg a bünszervezetben elkövetést, ebből fakadóan téves büntetési tétel szem előtt tartásával szabta ki a büntetést. A Terhelt5 V. r. vádlott terhére rótt bűncselekmények közül a költségvetési csalás büntette 2-től 8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, így a halmazati büntetési szabályokra is figyelemmel a kiszabható büntetés mértéke 2-től 12 évig terjedő szabadságvesztés, ekként a büntetés kiszabása során irányadó középérték esetében 7 év. A másodfokú bíróság figyelemmel Terhelt5 V. r. vádlott tényleges cselekvőségére és az esetében megállapítható enyhítő körülmények túlsúlyára, arra a következtetésre jutott, hogy a vele szemben kiszabott szabadságvesztés eltúlzottan súlyos, ezért azt 2 évre enyhítette és mivel úgy ítélte meg, hogy az V. r. vádlott esetében a büntetési célok eléréséhez annak végrehajtása nem szükséges, ezért vele szemben a közügyektől eltiltást mellőzte, a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását pedig 5 év próbaidőre felfüggesztette. Tekintettel arra, hogy Terhelt5 V. r. vádlott vonatkozásában a bünszervezetben elkövetést mellőzte, ezért megállapította a másodfokú bíróság, hogy a szabadságvesztés elrendelése esetén abból az V. r. vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján.

[94] Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor Terhelt1 I. r. vádlottal szemben vagyoneklobzást rendelt el, azonban annak összegét tévesen állapította meg, hiszen az I. r. vádlottnál bekövetkezett bűnös vagyongyarapodásra nézve kell a vagyoneklobzást elrendelni, így e körben nem bír relevanciával az, hogy a költségvetési hiány valamely részben az egyes cégekkel szemben foganatosított végrehajtási eljárás keretében megtérült. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság az I. r. vádlottal szemben elrendelt vagyoneklobzás összegét a rendelkező részben írtak szerint felemelte.

[95] A már hivatkozottak szerint az elsőfokú bíróság téves ténybeli következtetés útján állapította meg, hogy Terhelt3 III. r. vádlott és Terhelt6 VI. r. vádlott a bűncselekmények elkövetésével összefüggésben gazdagodtak, hiszen esetükben olyan konkrét bizonyíték nem

állt rendelkezésre, amelyből azt lehetett megállapítani, hogy az áfa összege a III., illetőleg a VI. r. vádlotthoz ténylegesen visszakerült. Ebből fakadóan tévesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor velük szemben vagyonelkobzást alkalmazott, ezért az ítéltábla az azzal kapcsolatos rendelkezéseket mellőzte.

[96] Az elsőfokú bíróság bár Terhelt6 VI. r. vádlottal szemben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetést szabott ki, a 8/2015. (IV. 17.) AB határozatra történő hivatkozás ellenére elmulasztotta annak érdemi indokát adni, hogy a VI. r. vádlott előzetes mentesítésre miért nem érdemes. Az ítéltábla ezt Terhelt6 VI. r. vádlott vonatkozásában pótolta, míg Terhelt5 V. r. vádlott tekintetében elvégezte ennek vizsgálatát és azt állapította meg, hogy az V. és VI. r. vádlottak az általuk elkövetett szándékos bűncselekmények jellegére és súlyára figyelemmel az előzetes mentesítésre nem éremesek.

[97] Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezései a törvénynek megfelelőek voltak.

[98] A kifejtettekből következik, hogy az ítéltábla kizárólag a Terhelt5 V. r. vádlott vonatkozásában enyhítés érdekében bejelentett fellebbezést találta alaposnak, és az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig azt a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[99] Tekintettel arra, hogy az elsőfokú ítélet kihirdetését követően Terhelt1 I. r. vádlott fogva tartásba került, az ítéltábla megállapította az I. r. vádlott tényleges tartózkodási helyét.

[100] A másodfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlott által előzetes fogva tartásban töltött idő beszámításáról a Btk. 92. § (1) bekezdése és (2) bekezdése alapján, míg Terhelt2 II. r. vádlott által bűnügyi felügyeletben töltött idő beszámításáról a Btk. 92. § (1) bekezdése és (3) bekezdés a) pont 2. fordulata alapján rendelkezett.

[101] Az ítélet elleni fellebbezési jog kizárása a Be. 615. §-án alapul.

Szeged, 2022. április 7.

Dr. Mezölaki Erik

Dr. Nagy Erzsébet

Dr. Halász Edina

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.II.1/2022/31. számú ítélete és a Gyulai Törvényszék 19.B.280/2019/198. számú ítélete a jelen ítéletben foglalt változtatásokkal a mai napon *jogerőre emelkedett.*

Szeged, 2022. április 7.

Dr. Mezőlaki Erik

a tanács elnöke